

Työsuojelun EU-tiedote 2/2020

Työ- ja tasa-arvo-osasto 25.9.2020

Sisältö

1. Yleistä	4
1.1. Saksan puheenjohtajuuskausi	4
2. Vireillä olevat lainsäädäntö- ja muut hankkeet	5
2.1. Työterveys- ja työturvallisuuslainsäädännön uudistaminen	5
2.2. Lainsäädännön kehittäminen	6
2.3. Syöpädirektiivin päivittäminen	7
2.4. Komission ehdotus päätökseksi valtuuttaa jäsenvaltiot ratifioimaan ILO:n yleissopimus väkivallan ja häirinnän poistamisesta työelämässä	7
3. EU-lainsäädännön kansallinen täytäntöönpano	8
3.1. Direktiivi avoimista ja ennakoitavista työoloista	8
3.2. Viides viiteraja-arvodirektiivi	9
3.3. Lähetettyjä työntekijöitä koskeva direktiivi	9
3.4. Tuotteiden markkinavalvonta-asetus	10
3.5. Maantieliikennepaketti	10
3.6. Biologisia tekijöitä koskeva direktiivi	11
4. Työsuojeluun liittyvät EU:n toimijat	13
4.1. Työterveyden ja työturvallisuuden neuvoo-antava komitea (ACSH)	13
4.2. Euroopan työterveys- ja työturvallisuusvirasto (EU-OSHA)	14
4.3. Johtavien työsuojelutarkastajien komitea (SLIC)	15
5. Euroopan työviranomaisen (ELA)	16
5.1. Pimeän työn vastainen eurooppalainen foorumi	17

LUKIJALLE

Saksa toimii vuoden 2020 jälkimmäisen puoliskon ajan jo 12. kertaa EU:n neuvoston puheenjohtajana. Vuosien 2020–2021 puheenjohtajuuskolmikkoon kuuluvat lisäksi Portugali ja Slovenia. Yhteisessä ohjelmassaan maat keskittyvät kehittämään vahvempaa, tasa-arvoisempaa ja kestävämpää Eurooppaa.

Saksan puheenjohtajuuskautta on kutsuttu ”korona-puheenjohtajuudeksi”, sillä siihen vaikuttaa merkittävästi maailmanlaajuisiksi kriisiksi muodostunut koronavirus ja sen vaatimat toimet EU:n talouden elvyttämiseksi. Tavoitteena on sopia monivuotisesta rahoituskehyksestä eli EU:n budjetista vuosille 2021–2027 sekä siihen liittyvästä elpymisrahastosta koronakriisin vaikutusten korjaamiseksi. Myös ilmastoasiat, digitalisatio sekä EU:n roolin vahvistaminen ovat teemoja, joihin Saksa aikoo kaudellaan keskittyä. Syksyllä 2020 pyritään saamaan päätökseen neuvottelut EU:n tulevasta suhteesta Iso-Britannian kanssa.

EU:n uuden työsuojelustrategian (2021-2027) valmistelutyö on käynnissä. Tavoitteena on saada uusi strategia voimaan keväällä 2021. Nykyisestä strategiasta teetetään arviointi.

Tähän ajankohtaistiedotteeseen on koottu työsuojeluun liittyvät lainsäädäntö- ja muut hankkeet, jotka ovat sosiaali- ja terveysministeriön työ- ja tasa-arvo-osaston vastuulla, joista annettava lainsäädäntö tulee työsuojeluviranomaisten valvottavaksi tai joilla on muutoin kiinteä yhtymäkohta työsuojeluviranomaisten toimintaan. Tiedotetta päivitetään noin kaksi kertaa vuodessa.

Leena Alanko
Suunnittelija
Sosiaali- ja terveysministeriö
Työ- ja tasa-arvo-osasto
sähköposti: etunimi.sukunimi@stm.fi
puhelin: 02951 63567

1. Yleistä

1.1. Saksan puheenjohtajuuskausi

Saksan puheenjohtajakauden prioriteetteja ohjaa sen tunnuslause: "Yhdessä Eurooppa elpymään".

Saksan EU-puheenjohtajuuskauden kärkiteemat ovat:

- Koronaviruskriisin seurauksien hallinta pitkällä aikavälillä sekä talouden elpyminen
- Vahvempi ja innovatiivisempi Eurooppa
- Oikeudenmukainen ja kestävä Eurooppa
- Turvallinen ja yhteisiä arvoja puolustava Eurooppa
- Vahva Eurooppa maailmassa

Saksan välittömänä tavoitteena EU:n neuvoston puheenjohtajana on saada Covid-19-pandemia hallintaan torjumalla viruksen leviämistä, tukemalla EU:n talouden elpymistä ja vahvistamalla sosiaalista yhteenkuuluvuutta EU:ssa. Sitä varten Saksa on sitoutunut yhteisesti hyväksytyihin toimiin sekä EU:n solidaarisuuteen ja yhteisiin arvoihin.

Saksa on nimennyt kärkiteemoikseen ilmastoasiat, digitalisaation sekä EU:n globaalien roolin vahvistamisen. Pyrkimyksenä on jatkaa ilmastoneutraalin ja vihreän Euroopan rakentamista ja yhdistää ilmastotavoitteisiin kestävä ja kilpailukykyiset sisämarkkinat. Digitalisaatiossa halutaan varmistaa digitaalinen muutos, joka kunnioittaa ihmisoikeuksia ja suojaa kansalaisia haitalliselta verkkotoiminnalta sekä disinformaatiolta. Erityisesti työelämän digitalisointi on yksi tulevaisuuden tavoitteista.

Saksan tavoitteena on myös Euroopan yhteisen turvapaikkajärjestelmän uudistaminen ja Suomenkin puheenjohtajuuskaudella vahvasti esillä olleen oikeusvaltioperiaatteen vahvistaminen.

Saksan puheenjohtajuuskauden verkkosivut: <https://www.eu2020.de/eu2020-en>

Puheenjohtajuuskauden ohjelma:

<https://www.eu2020.de/blob/2360248/e0312c50f910931819ab67f630d15b2f/06-30-pdf-programm-en-data.pdf>

2. Vireillä olevat lainsäädäntö- ja muut hankkeet

2.1. Työterveys- ja työturvallisuuslainsäädännön uudistaminen

Komission tiedonanto ”Turvallisempi ja terveellisempi työ kaikille – EU:n työterveys- ja työturvallisuuslainsäädännön ja -politiikan uudistaminen” (julkaistu 10.1.2017, päivitetty 29.1.2018). Linkki tiedonantoon: [http://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/PDF/?uri=CELEX:52017DC0012R\(01\)&rid=1](http://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/PDF/?uri=CELEX:52017DC0012R(01)&rid=1)

Tiedonanto keskittyy kolmeen toimenpiteeseen:

- Tehostetaan työperäisen syövän torjuntaa antamalla lainsäädäntöehdotuksia, joihin liittyy uutta ohjeistusta ja tietotusta.
- Autetaan yrityksiä, erityisesti mikro- ja pk-yrityksiä noudattamaan työsuojelusääntöjä.
- Yhteistyössä jäsenvaltioiden ja työmarkkinaosapuolten kanssa poistetaan tai ajantasaistetaan vanhentuneet säännöt sekä keskitetään toimet suojelun parantamiseen ja laajentamiseen, sääntöjen noudattamiseen ja noudattamisen valvontaan työpaikoilla.

Modernisaatio-ohjelmaan sisältyy yhtenä osiona tiettyjen direktiivien vanhentuneiden säännösten poistaminen ja ajantasaistaminen. Komissio on määritellyt arvioinnin perusteella ensisijaisiksi tarkastelun kohteiksi kuusi direktiiviä: työpaikat (89/654/ETY), näyttöpäätetyö (90/720/ETY), turvamerkit (92/58/ETY), biologiset tekijät (2000/54/EY), aluksilla tapahtuva sairaanhoito (92/29/ETY) ja henkilönsuojainten käyttö (89/656/ETY). Direktiivien muutostarpeita käsiteltiin loppuvuodesta 2017 työterveyden ja työturvallisuuden neuvoo-antavassa komiteassa (ACSH).

Keväällä 2018 asiantuntijakokoukset ja käsittely ACSH:ssa jatkuivat kolmen direktiivin (biologiset tekijät, aluksilla tapahtuva sairaanhoito ja henkilönsuojainten käyttö) osalta. Näihin direktiiveihin esitetyt teknislounteiset muutokset käsiteltiin ja hyväksyttiin teknisiä muutoksia koskevan komitean (Technical Progress Committee) kokouksissa kesäkuussa 2019.

Em. kolme direktiiviä julkaistiin EU:n virallisessa lehdessä lokakuussa 2019 (L279). Direktiivit on pantava täytäntöön viimeistään 20.11.2021.

Turvamerkkidirektiiviä käsiteltiin työterveyden ja työturvallisuuden neuvoa-antavassa komiteassa (ACSH), jossa sovittiin, että aiheesta laaditaan ohjeet eikä lainsäädäntömuutoksia ole tulossa.

Lisätietoja: Antti Janas ja Hanna-Mari Pekuri
sähköposti: etunimi.sukunimi@stm.fi
puhelin: 02951 63501 (Janas) ja 02951 63459 (Pekuri)

2.2. Lainsäädännön kehittäminen

Komission työohjelmassa 2020 (https://ec.europa.eu/info/publications/2020-commission-work-programme-key-documents_en) parempi lainsäädäntö (Better Regulation) jatkuu keskiössä ja annetaan tiedonanto paremmasta sääntelystä. Komissio aikoo kehittää uuden välineen, joka perustuu ”yksi sisään, yksi ulos” -periaatteeseen. Tarkoituksena on varmistaa, että jokaisen uuden sääntelytaakkaa lisäävän säädöksen yhteydessä ihmiset ja yritykset – etenkin pk-yritykset – vapautetaan vastaavasta aiemmasta EU:n tason hallinnollisesta rasituksesta samalla politiikan alalla.

Lisäksi luodaan uusi foorumi (Fit for Future), jossa eri asiantuntijat pohtisivat mm. lainsäädännön yksinkertaistamista, taakan vähentämistä ja lainsäädännön soveltuvuutta tulevaisuudessa.

Lainsäädäntö voi täyttää tehtävänsä ainoastaan, jos se pannaan täytäntöön yhdenmukaisesti. Tämän vuoksi komissio ilmoittaa ohjelmassaan seuraavansa tiiviisti nykyisen EU-sääntelyn täytäntöönpanoa ja soveltamista.

Lisätietoja: Antti Janas ja Hanna-Mari Pekuri
sähköposti: etunimi.sukunimi@stm.fi
puhelin: 02951 63501 (Janas) ja 02951 63459 (Pekuri)

2.3. Syöpädirektiivin päivittäminen

Euroopan komissio on päivittämässä ns. syöpädirektiiviä (2004/37/EY) päivitysdirektiivillä, jolla annetaan sitovat raja-arvot nikkelille ja sen yhdisteille, bentseenille sekä akryliini- ja akriliniitrilille. Työterveyden ja työturvallisuuden neuvonantaja ACSH on esittänyt näkemyksensä direktiiviin sisällytettävistä raja-arvoista kokouksessaan 4.6.2019. Komissio on ilmoittanut, että se antanee direktiiviehdotuksensa vuoden 2020 kolmannella vuosineljänneksellä.

Kolme aiemmin hyväksyttyä päivitysdirektiiviä on jo julkaistu, ja ne on laitettu kansallisesti täytäntöön 1.1.2020 voimaan tulleella valtioneuvoston asetuksella työhön liittyvän syöpävaaran torjunnasta (1267/2019).

Lisätietoja: Sirkku Saarikoski
sähköposti: etunimi.sukunimi@stm.fi
puhelin: 02951 63565

2.4. Komission ehdotus päätökseksi valtuuttaa jäsenvaltiot ratifioimaan ILO:n yleissopimus väkivallan ja häirinnän poistamisesta työelämässä

Komissio on antanut 22.1.2020 ehdotuksen (COM(2020) 24 final) jäsenvaltioiden valtuuttamisesta ratifioimaan väkivaltaa ja häirintää koskeva Kansainvälisen työjärjestön vuoden 2019 yleissopimus (nro 190). Yleissopimus hyväksyttiin ILO:n työkonferenssissa kesäkuussa 2019. Yleissopimus kuuluu EU:n ja jäsenvaltioiden jaettuun toimivaltaan. Päätöksellä EU:n jäsenvaltiot valtuutettaisiin ratifioimaan yleissopimus siltä osin kuin se kuuluu EU:n toimivaltaan.

Komission ehdotusta käsiteltiin kolmessa sosiaalityöryhmän kokouksessa keväällä 2020. Asiassa oli tarkoitus muodostaa yleisnäkemys TSTK-neuvostossa maaliskuussa 2020. Kyseinen kokous kuitenkin peruutettiin, eikä asian käsittely ole edennyt maaliskuun jälkeen.

Lisätietoja: Hanna-Mari Pekuri
sähköposti: etunimi.sukunimi@stm.fi
puhelin: 02951 63459

3. EU-lainsäädännön kansallinen täytäntöönpano

3.1. Direktiivi avoimista ja ennakoitavista työoloista

Euroopan komissio julkaisi 21.12.2017 ehdotuksen Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi avoimista ja ennakoitavista työoloista Euroopan unionissa, COM (2017) 797. Ehdotettu direktiivi korvaa ns. todentamisdirektiivin (911/533/ETY) ja lisäksi siinä säädetään uusia työolojen ennakoitavuutta ja turvaamista koskevia vaatimuksia erityisesti epävarmoissa työsuhteissa työskentelevien osalta. Valtioneuvoston U-kirjelmä 2/2018 on annettu eduskunnalle 8.2.2018. Euroopan neuvosto saavutti direktiivistä yleisnäkemyksen 21.6.2018 ja Euroopan parlamentin mietintö valmistui marraskuussa 2018.

Direktiivi avoimista ja ennakoitavista työehdoista (EU) 2019/1152 (ns. työehtodirektiivi) hyväksyttiin lopullisesti kesäkuussa 2019. Direktiivi on pantava kansallisesti täytäntöön kolmen vuoden kuluttua voimaantulosta eli viimeistään 1.8.2022.

Direktiivin yleistavoite on edistää turvampaa ja ennakoitavampaa työllisyyttä niin, että samalla varmistetaan työmarkkinoiden joustavuus ja parannetaan elin- ja työoloja. Erityistavoitteena on muun ohella parantaa työntekijöiden oikeutta saada tietoa työoloistaan ja parantaa työntekijöiden ja erityisesti uusissa epätyypillisissä työsuhteissa työskentelevien työoloja. Suomen nykyinen sääntely kattaa direktiivin vaatimuksia laajasti. Direktiivistä aiheutuu kuitenkin joitakin muutostarpeita palvelussuhdelakeihin esimerkiksi työntöön keskeisten ehtojen ja vaihtelevan työajan sopimusten osalta. Lisäksi direktiivi sisältää täytäntöönpanon tehokkuutta koskevia vaatimuksia. Työsopimuslain noudattamisen valvonta kuuluu työsuojeluviranomaisen tehtäviin.

Asian valmisteluvastuu kuuluu työ- ja elinkeinoministeriölle.

STM:ssä lisätietoja: Jarno Virtanen
sähköposti: etunimi.sukunimi@stm.fi
puhelin: 02951 63495

3.2. Viides viiteraja-arvodirektiivi

Viides viiteraja-arvodirektiivi (1831/2019/EU) julkaistiin 31.10.2019 EU:n virallisessa lehdessä. Direktiiviin sisältyi uudet viiteraja-arvot kymmenelle kemikaalille.

Direktiivi on pantu täytäntöön 1.10.2020 voimaan tulevalla sosiaali- ja terveysministeriön asetuksella haitallisiksi tunnetuista pitoisuuksista (654/2020).

Lisätietoja: Sirkku Saarikoski
sähköposti: etunimi.sukunimi@stm.fi
puhelin: 02951 63565

3.3. Lähetettyjä työntekijöitä koskeva direktiivi

Euroopan komissio antoi 8.3.2016 ehdotuksen direktiiviksi palvelujen tarjoamisen yhteydessä tapahtuvasta työntekijöiden lähettämisestä työhön toiseen jäsenvaltioon annetun direktiivin 96/71/EY muuttamisesta. Ehdotuksen tavoitteena on luoda tasavertaiset toimintaedellytykset työntekijöitä lähettävien ja kotimaisten yritysten välille sen varmistamiseksi, että kotimaisiin yrityksiin sovellettavia sääntöjä sovelletaan myös työntekijöitä lähettäviin yrityksiin.

EU:n jäsenmaat ovat huhtikuussa 2018 hyväksyneet lähetettyjen työntekijöiden direktiivin trilogineuvottelun lopputuloksen. Direktiivi (EU)2018/957 annettiin 8.6.2018 ja julkaistiin EU:n virallisessa lehdessä 9.7.2018. Direktiivillä on kahden vuoden kansallinen täytäntöönpano-aika, joka päättyy 30.7.2020.

Direktiivissä uusia on säännöksiä mm. pitkään kestävästä lähettämisestä (yli 12 kuukautta) koskien. Lähetettyihin työntekijöihin sovellettavien työehtojen alaa laajennettiin vaatimalla samojen palkkaussääntöjen soveltamista lähetettyihin työntekijöihin kuin työntekomaan työntekijöihin. Tähän pyrittiin muuttamalla vähimmäispalkan käsite korvaus-käsitteeksi. Laajennus ei aiheuta muutoksia Suomessa, vaan lähetetyn työntekijän työehdot määräytyvät jatkossakin lain ja yleissitovien työehtosopimusten mukaan. Työehtojen valvontaa tehostetaan alkuperämaan ja kohdemaan viranomaisten tiiviimällä yhteistyövelvoitteella.

Asian valmisteluvastuu kuuluu työ- ja elinkeinoministeriölle. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi työntekijöiden lähettämisestä annetun lain muuttamisesta (HE 71/2020) on annettu 19.5.2020. Ehdotetuilla muutoksilla pannaan täytäntöön palvelujen tarjoa-

misen yhteydessä tapahtuvaa työntekijöiden lähettämistä työhön toiseen jäsenvaltioon koskevan direktiivin muutospäätös. Lakiehdotuksen käsittely on eduskunnassa kesken.

STM:ssä lisätietoja: Jarno Virtanen
sähköposti: etunimi.sukunimi@stm.fi
puhelin: 02951 63495

3.4. Tuotteiden markkinavalvonta-asetus

Uusi EU-asetus tuotteiden markkinavalvonnasta (EU) 2019/1020) tuli voimaan 15.7.2019 ja sitä aletaan soveltaa pääosin kesällä 2021. Asetuksella pyritään aiempaa paremmin varmistamaan, että EU:ssa myytävät tuotteet täyttävät niille asetetut vaatimukset. Asetus koskee useita tuotesektoreita, joita koskien on olemassa yhteistä EU-lainsäädäntöä.

Markkinavalvonta-asetuksen tavoitteena on vähentää vaatimustenvastaisten tuotteiden määrää sisämarkkinoilla, tehostaa markkinavalvontaa ja parantaa sisämarkkinoiden toimintaa. Tavoitteena on myös tasapuolisten kilpailuolosuhteiden luominen kaikille talouden toimijoille. Lisäksi asetuksella tehostetaan mm. valvontaviranomaisten välistä yhteistyötä.

Asian kansallinen valmisteluvastuu kuuluu työ- ja elinkeinoministeriölle. Asetuksen johdosta aiheutuu kuitenkin muutostarpeita myös työsuojelun valvonnasta ja työpaikan työsuojeluyhteistoiminnasta annettuun lakiin.

STM:ssä lisätietoja: Mari Leinonen ja Pirje Lankinen
sähköposti: etunimi.sukunimi@stm.fi
puhelin: 02951 63509 (Leinonen) ja 02951 63488 (Lankinen)

3.5. Maantieliikennepaketti

Euroopan komissio julkaisi 31.5.2017 ensimmäisen osan laajasta maantieliikennettä koskevasta paketista. EU-neuvostossa maantieliikenteen työryhmä on käsitellyt aloitteita kesästä 2017 lähtien. Neuvosto saavutti asiasta yleisnäkemyksen joulukuussa 2018 ja Euroopan parlamentti hyväksyi mietintönsä huhtikuussa 2019. Maantieliikennepaketin käsittely jatkui trilogineuvotteluin Suomen puheenjohtajuuskaudella syksyllä 2019. Neuvosto, parlamentti sekä komissio ovat päässeet alustavaan sopuun EU:n

liikkuvuuspaketti I:n ehdotuksista joulukuussa 2019. Neuvosto vahvisti poliittisen yhteisymmärryksen helmikuussa 2020 ja Euroopan parlamentti antoi lopullisen hyväksynnän heinäkuussa 2020.

Uusilla säännöillä on tarkoitus varmistaa tasapaino niin, että kuljettajilla on paremmat työ- ja sosiaaliset olot ja liikenteenharjoittajilla vapaus tarjota palveluja rajojen yli. Ne myös edistävät liikenneturvallisuutta. Lisäksi ne selkeyttävät alan aiemmin epäselviä säännöksiä ja yhtenäistävät niiden soveltamisen eri jäsenmaissa. Uusilla säännöillä otetaan käyttöön kansainvälisiä kuljetuksia hoitavien kuljettajien lähettämistä koskevat erityissäännöt.

Pakettiin kuuluvat seuraavat säädökset: asetus maanteiden tavaraliikenteen markkinoille ja maanteiden tavarai- tai henkilöliikenteen harjoittajan ammattiin pääsystä, asetus kuljettajien enimmäistyöajasta ja vähimmäislepoajoista sekä ajopiirtureilla tapahtuvasta paikannuksesta sekä direktiivi valvontavaatimusten tarkistamisesta ja työntekijöiden lähettämiseen liittyvistä säännöistä.

Suomessa valtaosa ehdotuksista koskee liikenne- ja viestintäministeriön toimialaa, mutta mukana on myös säädöksiä, jotka koskevat työelämä- ja sosiaalasioita (ns. ajo- ja lepoaika-asetus, ns. ajo- ja lepoaikojen valvontadirektiivi ja maantieliikenteen kuljettajille erityissäännökset työntekijöiden lähettämisestä). Sosiaali- ja terveystieteiden osallistuu valmisteluun työsuojeluvalvonnan näkökulmasta.

Asian valmisteluvastuu kuuluu liikenne- ja viestintäministeriölle, joka on asettamassa syksyllä 2020 työryhmän valmistelemaan direktiivien kansallista täytäntöönpanoa.

STM:ssä lisätietoja: Aino-Maija Alstela
sähköposti: etunimi.sukunimi@stm.fi
puhelin: 02951 63568

3.6. Biologisia tekijöitä koskeva direktiivi

3.6.2020 annetulla komission direktiivillä 2020/739/EU lisättiin SARS-CoV-2-virus biologisia tekijöitä koskevan direktiivin (2000/54/EY) liitteessä III olevaan biologisten tekijöiden luetteloon luokiteltuna riskiryhmään 3 kuuluvaksi virukseksi. Direktiivi on saatettava kansallisesti voimaan noudattaen viiden kuukauden täytäntöönpanoaikaa, eli viimeistään 24.11.2020. Direktiivillä muutettiin myös direktiivin (2000/54/EY) liitteiden I, III, V ja VI muuttamista koskevan komission direktiivin 2019/1833/EU voimaantulo-

säännöstä. Siltä osin kuin liitteisiin V ja VI tehtyjen muutosten noudattamisen edellyttämät säädökset koskevat SARS-CoV-2-virusta on direktiivin muutokset saatettava voimaan jo viimeistään 24.11.2020.

Tarkoitus on panna direktiivi täytäntöön sisällyttämällä SARS-CoV-2-virus uuteen sosiaali- ja terveysministeriön asetukseen biologisten tekijöiden luokituksesta, joka tulisi voimaan marraskuussa 2020. Samassa aikataulussa on tarkoitus muuttaa työntekijöiden suojelemiseksi biologisista tekijöistä aiheutuville vaaroille annettua valtioneuvoston asetusta (933/2017) ja sen liitteitä II ja III.

Lisätietoja: Jenny Rintala
sähköposti: etunimi.sukunimi@stm.fi
puhelin: 02951 63421

4. Työsuojeluun liittyvät EU:n toimijat

4.1. Työterveyden ja työturvallisuuden neuvoantava komitea (ACSH)

Euroopan komission yhteydessä toimiva Työterveyden ja työturvallisuuden neuvoantava komitea (Advisory Committee on Safety and Health at Work, ACSH) käsittelee kolmikantaisesti työterveyteen ja työturvallisuuteen kuuluvia asioita.

Komitean tehtävänä on avustaa Euroopan komissiota työterveyteen ja työturvallisuuteen liittyvien asioiden valmistelussa, täytäntöönpanossa sekä arvioinnissa. Sosiaali- ja terveysministeriön työ- ja tasa-arvo-osastolla on edustus komiteassa. Komitean alaisuudessa toimii direktiivien valmisteluun ja seurantaan sekä työsuojelun eri osa-alueiden kehittämiseen liittyviä työryhmiä (tällä hetkellä kuusi työryhmää, työ- ja tasa-arvo-osastolta edustus osassa työryhmiä).

Kolmikantainen ACSH koostuu kolmesta Interest Groupista IG (valtio GIG, työntekijät WIG ja työnantajat EIG). IG:t kokoontuvat yleensä ennen ACSH:ia muodostamaan omat näkökantansa käsiteltäviin asioihin, mutta ne voivat tarvittaessa kokoontua myös muutoin. STM:n työ- ja tasa-arvo-osasto on edustettuna GIG:ssa.

Lisätietoja: Raimo Antila ja Sirkku Saarikoski
sähköposti: etunimi.sukunimi@stm.fi
puhelin: 02951 63094 (Antila) ja 02951 63565 (Saarikoski)

4.2. Euroopan työterveys- ja työturvallisuusvirasto (EU-OSHA)

Euroopan työterveys- ja työturvallisuusvirasto (European Agency for Safety and Health at Work, EU-OSHA) on komission alainen virasto, jonka johtajana toimii itävaltalainen Christa Sedlatschek.

EU-OSHA:n toimeksiantoja toteutetaan jäsenvaltioiden koordinaatiokeskusten (Focal Point) muodostaman verkoston avulla. Suomen Focal Pointina (FOP) on toiminut sosiaali- ja terveysministeriön työ- ja tasa-arvo-osasto. Osana sosiaali- ja terveysministeriön organisaatiouudistusta ja työnjakoa hallinnonalan kanssa EU-OSHA:n operatiivisten asioiden hoitaminen siirrettiin Työterveyslaitokselle (TTL) vuoden 2020 alusta lukien.

Suomessa FOP-toimintaa ohjaa ja jatkaa TTL:n johtama Focal Point -ohjausryhmä, jonka puheenjohtajana toimii kansainvälisten asioiden johtaja Kirsi Ahola ja sihteerinä Focal Point manageri Taina Pääkkönen. Aikaisemmin Focal Point -toimintoja ministeriössä käsitellyt työsuojeluneuvottelukunnan alainen kolmikantainen EU-OSHA -jaosto jatkaa toimikautensa loppuun Focal Point-ohjausryhmässä. Ministeriön edustajina ohjausryhmässä ovat johtaja Liisa Hakala ja neuvotteleva virkamies Hannu Stålhammar.

Sosiaali- ja terveysministeriö hoitaa edelleen EU:ssa työterveyden ja työturvallisuuden alan hallitusten väliset edustukset ja strategiset toimeksiannot liittyen EU-OSHA:n hallinnonalaan ja toimeksiantoihin.

EU-OSHA:n kolmivuotisen 2020–2022 kampanjajakson teema Suomessa on ”Terveellinen työ – TYÖN KEVENTÄMISEN KEINOT KÄYTTÖÖN!”, jossa keskitytään työperäiseen tuki- ja liikuntaelimestön kuormitukseen sekä tuki- ja liikuntaelinsairauksien ehkäisyyn. Kampanja avataan Euroopan työterveys- ja -turvallisuusviikolla 43. Suomessa viikon avaustilaisuus pidetään verkkoseminaarina torstaina 22.10.2020 (<https://www.ttl.fi/terveellinentyo/>).

Linkki EU-OSHA:n internet-sivuille: <https://osha.europa.eu/fi>

Lisätietoja: Hannu Stålhammar ja Liisa Hakala
sähköposti: etunimi.sukunimi@stm.fi
puhelin: 02951 63469 (Stålhammar) ja 02951 63566 (Hakala)

4.3. Johtavien työsuojelutarkastajien komitea (SLIC)

Euroopan komission yhteydessä toimii EU:n Johtavien työsuojelutarkastajien komitea (Senior Labour Inspectors' Committee, SLIC). Suomen edustaja komiteassa on sosiaali- ja terveysministeriön työ- ja tasa-arvo-osastolta. Komitea kokoontuu kaksi kertaa vuodessa kulloisessa EU-puheenjohtajamaassa. Vuonna 2020 Kroatian kevätkokous peruutettiin koronapandemian vuoksi. Syksyn kokous on tarkoitus pitää Saksassa, mutta pandemian jatkumisen vuoksi kokouksen tilanne ja järjestämismuoto ovat epäselviä.

Komitealla on erilaisia työryhmiä ja verkostoja. Suomella on edustus neljässä SLIC:n työryhmässä: WG Strategic management of labour inspection (SM-E), WG Occupational health and safety emerging risks (EMEX), WG Machinery (MACHEX) ja WG Chemical safety and health issues (CHEMEX). Lisäksi Suomi osallistuu työsuojeluvallan tiedonvaihtoverkostoon SLIC-KSS. SLIC:n toimintasuunnitelmassa ajankohtaisia asioita ovat mm. erilaiset kampanjat. Seuraava SLIC:n kampanja liittyy ergonomiaan. Muita aiheita ovat tarkastajanvaihto, teemapäivät ja hyvien tarkastus- ja muiden käytäntöjen vaihto. Työryhmien kokoukset pidetään videoneuvotteluina toistaiseksi. Vuoden 2020 tarkastajanvaihto peruutettiin ja suunnitellut työsuojeluhallintojen arvioinnit siirrettiin vuodelle 2021. Näillä näkymin Suomi osallistuu ensi vuonna Tanskan ja Slovenian työsuojeluhallintojen arviointeihin.

Lisätietoja: Hannele Jurvelius ja Arto Teronen
sähköposti: etunimi.sukunimi@stm.fi
puhelin: 02951 63486 (Jurvelius) ja 02951 63493 (Teronen)

5. Euroopan työviranomainen (ELA)

Euroopan työviranomainen (European Labour Authority, ELA) <https://ela.europa.eu/> perustettiin heinäkuussa 2019, ja se aloitti toimintansa saman vuoden lokakuussa. Täydessä toimintavalmiudessa ELA on vuoteen 2024 mennessä noin 140 henkilön voimin. Työviranomaisen väliaikainen sijoituspaikka on Bryssel, pysyvä kotipaikka tulee olemaan Slovakian Bratislava. ELA:n pääjohtajan nimitysprosessi on meneillään. Vt. pääjohtajana toimii Jordi Curell Gotor.

ELA edistää EU-maiden yhteistyötä, koordinoi yhteisiä tarkastuksia, tekee analyysseja ja riskinarviointeja maiden rajat ylittävään työntekijöiden liikkuvuuteen liittyvistä asioista ja toimii sovittelijana EU-maiden välisissä riita-asioissa. ELA:n tehtäviä ovat:

- auttaa parantamaan työntekijöiden liikkuvuutta ja sosiaaliturvan koordinaointia koskevan EU-lainsäädännön soveltamisen ja täytäntöönpanon oikeudenmukaisuutta, selkeyttä ja tehokkuutta
- auttaa varmistamaan, että yksityishenkilöt ja työnantajat voivat hyödyntää oikeudenmukaisia ja tehokkaita EU:n sisämarkkinoita
- tukea kansallisten viranomaisten yhteistyötä EU-lainsäädännön tuloksellisen täytäntöönpanon varmistamiseksi.

Hallintoneuvosto vastaa työviranomaisen strategisesta ohjauksesta ja valvoo sen toimintaa. Suomesta hallintoneuvostoon kuuluu jäsenenä Kimmo Ruth (TEM), jonka varajäsenen on Essi Rentola (STM). Jäsenmaat ovat nimittäneet ELA:aan omat kansalliset asiantuntijansa, Suomea edustaa Riikka-Maria Turkia. Nämä lähetetyt viranhaltijat avustavat ELA:aa mm. kansallisten lainsäädäntöjen osalta ja toimivat yhteistyötahoina ja viestinviejinä jäsenmaiden ja ELA:n välillä.

ELA:n vuotta 2020 koskevan työohjelman (https://www.ela.europa.eu/documents/ELA_Work_Programme_2020.pdf) prioriteetteja ovat työvoiman liikkuvuutta koskevan tiedon saatavuuden parantaminen mm. EURES-koordinaatiolla ja jäsenmaiden välistä tiedonvaihtoa parantamalla sekä jäsenmaiden tarkastustoiminnan tukeminen. WG Informationin puitteissa tuetaan muun muassa työvoiman liikkuvuuteen liittyvää monikielistä tiedonvälitystä.

Lisätietoja:

Kokonaiskoordinaatio: Kimmo Ruth, TEM, varalla Essi Rentola, STM

Lisätietoja aihealueittain:

WG Information: Lippe Koivuneva, TEM, varalla Henna Huhtamäki, STM
Essi Rentola, STM (sosiaaliturva- ja vakuutusasiat)

Päivi Kantanen, TEM (pimeän työn torjunnan kokonaiskoordinaatio)
Kirsi Kyrkkö, STM (työsuojelusidonnaiset asiat, työsuojeluhallinnon toimet pimeän työn torjunnassa)
WG on Inspections: Riku Rajamäki, Etelä-Suomen aluehallintovirasto
sähköposti: etunimi.sukunimi@tem.fi, etunimi.sukunimi@stm.fi ja etunimi.sukunimi@avi.fi

5.1. Pimeän työn vastainen eurooppalainen foorumi

ELA:n puitteissa toimiva pimeän työn vastaista yhteistyötä edistävä eurooppalainen foorumi (UDW platform) tukee työviranomaisen toimia pimeän työn torjumiseksi:

- tehostamalla ja parantamalla jäsenvaltioiden asianosaisten viranomaisten ja muiden toimijoiden yhteistyötä, valmiuksia ja toimintaedellytyksiä sekä kansallisesti että rajat ylittävissä tapauksissa;
- lisäämällä yleistä tietoisuutta pimeän työn torjunnasta ja tehostamalla jäsenvaltioiden toimenpiteitä pimeän työn torjumiseksi.

Foorumin työohjelmassa korostuu poikkihallinnollinen, kokonaisvaltainen lähestymistapa pimeän työn torjunnassa. Tavoitteena on, että kukin jäsenmaa toteuttaisi torjunnassa yhtenäistä politiikkaa, strategiaa ja käytännön toimia. Jäsenvaltioiden rajat ylittävää viranomaisyhteistyötä tehostetaan. Lisäksi edistetään sidosryhmäyhteistyötä, erityisesti työsuojelu-, sosiaaliturva- ja veroviranomaisten yhteistyötä.

EU-asetus pimeän työn torjunnasta edellyttää kansallista yhteistoimintaa. Suomen verkostossa ovat edustettuina keskeiset ministeriöt ja viranomaiset. Työmarkkinajärjestöjen osallistuminen torjuntatyöhön on tärkeää, vaikka ne eivät olekaan mukana kansallisessa verkostossa.

Kansallisen verkoston tehtävänä on:

- tukea foorumille asetettujen tavoitteiden saavuttamista ja tehtävien täyttämistä;
- osallistua foorumin tarvitsemien kansallisten vastausten ja selvitysten valmisteluun;
- vahvistaa valtioneuvoston sisäistä koordinaatiota, yhteistyötä, osaamista ja tietoisuutta pimeän työn vastaisista toimista;

- seurata pimeän työn ilmenemismuotoja ja jakaa tietoa viranomaisille ja eri toimijoille pimeän työn vastaisesta yhteistyöstä ja valvontakeinoista pimeän työn torjumiseksi;
- käynnistää tarvittaessa kansallisia selvitys- ja kehittämishankkeita tukemaan EU-tason ja kansallisen tasolla tehtävää työtä pimeän työn torjumiseksi;
- edistää kansallisia strategioita ja ohjelmia pimeän työn torjumiseksi.

Suomessa moniviranomaisyhteistyö on tärkeä osa pimeän työn torjuntaa talousrikos-torjunnan puitteissa.

Komissio ja foorumi koordinoivat EU-tason pimeän työn torjunnan Visibility-viestintä-kampanjaa 2020, johon jäsenmaiden edellytetään osallistuvan. Suomessa kampanjassa on mukana TEM:n johdolla toimiva verkosto: <https://tem.fi/en/eu4fairwork-campaign>

Lisätietoja: Ks. kohta 5 (ELA).